

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Seriál maléry a průšvihy statutára aneb právní poznámky zejména k odpovědnosti statutárního orgánu část 2: kauza dovolená za trest

Pozice jednatele či jiného člena statutárního orgánu společnosti je spojena s velkou mírou odpovědnosti. Statutár musí především pečlivě a efektivně vykonávat obchodní vedení, mít přehled o stavu společnosti a precizně znát a plnit své povinnosti.

Jak je to ale v případech, kdy statutár potřebuje chvíli odpočinku, čas pro sebe, a odjede na dovolenou? Nebo v některé oblasti potřebuje pomocnou ruku?

V tomto seriálu se pokusíme formou odlehčených příběhů inspirovaných skutečnými situacemi ze života poukázat na časté problémy, se kterými jsme se s kolegy v praxi setkali, a které postihují nejčastěji právě členy statutárních orgánů. Postavy v těchto příbězích sice nejsou skutečné, avšak jakákoliv podobnost se skutečnými postavami či událostmi není čistě náhodná.

Ve druhém díle našeho seriálu se podíváme, jak to je s osobním výkonem funkce, a zda si člen statutárního orgánu může alespoň někdy dát nohy nahoru.

Pan Jiří, jednatel společnosti podnikající v oblasti speditérství si po letech téměř nepřetržité práce potřeboval trochu odpočinout a rozhodl se, že se vydá na dovolenou. Na doporučení kamaráda se jal prozkoumávat Jižní Ameriku a tamní peruánské pralesy s tím, že si pořádně odpočine od všech ruchů. Svůj záměr oznámil sekretářce, zamluvil si letenky a s konstatováním „přece se to tady beze mě nezboří“ bez dalšího odletěl.

Na své dovolené se (způsob ponecháme Vaší představivosti) skutečně oprostil od starostí a strastí každodenního života. Po svém návratu se tak nestačil divit, když mu bylo oznámeno, že společnost mezitím v řízení před soudem zmeškala lhůtu pro vyjádření na základě kvalifikované výzvy, která byla během jeho dovolené doručena společnosti a soud následně vydal rozsudek pro uznání a společnosti uložil povinnost zaplatit nemalé částky. Společníci se teď po panu Jiřím domáhají náhrady škody pro porušení povinností péče řádného hospodáře.

Statutárem vždy a všude?

Člen statutárního orgánu obchodní korporace především vykonává svou funkci osobně.[1] Znamená to však, že musí být vždy a za všech okolností k dispozici a nemá nárok ani na trochu klidu? Na první pohled přísná právní úprava umožňuje ošetřit různé situace a vzhledem k doktrinárnímu pojetí péče řádného hospodáře lze doporučit, aby členové statutárních orgánů na svou zastupitelnost mysleli.

Pan Jiří v první řadě udělal tu osudovou chybu, že své impulsivní rozhodnutí bez dalšího uvedl v život a zdejší záležitosti ponechal svému osudu.

Člen statutárního orgánu však má především povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, přičemž

porušením této povinnosti může být právě např. **i liknavý a neodpovědný přístup k výkonu funkce**[2].

Právní úprava však s nepřítomností člena statutárního orgánu počítá a umožňuje delegovat povinnosti na další osoby. Přitom se rozlišuje, zda jde o delegaci horizontální či delegaci vertikální.

Při **horizontální delegaci** (v rámci vícečlenných orgánů) ve smyslu § 156 odst. 2 občanského zákoníku statutární orgán určité části náplně výkonu funkce deleguje mezi jednotlivé členy statutárního orgánu. Jeden člen statutárního orgánu, tak může mít např. na starosti výrobu a druhý obchod. V tomto případě k rozhodování nedochází podle většin, ale jednotliví členové statutárního orgánu rozhodují o svých svěřených oborech. Zákon však rovněž stanoví, že **delegace nezavazuje ostatní členy orgánu povinnosti dohlížet na správu delegovaných záležitostí**. K tomu mají právo na informace, ale také **povinnost intervence**. Tedy odpovědnosti se nelze ani zde zprostit s poukazem na to, že určitou část agendy měl na starosti někdo jiný, když zde panuje povinnost vzájemné kontroly. Aby horizontální delegace nepůsobila jen dovnitř společnosti (kdy nepůsobí vůči třetím osobám), je nutné ji vhodným způsobem zakotvit i v zakladatelských dokumentech společnosti.

Rovněž může člen statutárního orgánu v rámci **horizontální delegace** zmocnit **pro jednotlivý případ** jiného člena téhož orgánu, aby za něho při jeho neúčasti hlasoval či jednal.[3]

Práce všeho druhu

Činnost člena statutárního orgánu má mnoho aspektů a vyžaduje mnohdy vysoce odborné znalosti. S ohledem na skutečnost, že jedním z prvků péče řádného hospodáře je právě výkon funkce „s potřebnými znalostmi“, je tak nutné posuzovat situace komplexně a nic neopomenout. Přesto se však od členů statutárních orgánů nevyžaduje, aby byli nejen schopni efektivního obchodního vedení, ale zároveň experty na daně, účetnictví a právo. Zákon právě proto umožňuje určité povinnosti delegovat na jiné osoby prostřednictvím **vertikální delegace**.

Při vertikální delegaci člen statutárního orgánu určité záležitosti přenáší na externí odborníky. Typicky se jedná o advokáty, daňové poradce či auditory. Neznamená to však, že by delegující člen statutárního orgánu omezil vlastní odpovědnost, stále totiž odpovídá za:

- **řádný výběr odborníka**, který bude danou záležitost řešit,
- **správné a úplné instrukce**, ze kterých odborník vychází a
- **kontrolu výstupu** (pokud je např. výstup zřejmě nesprávný, člen statutárního orgánu se jím nesmí řídit).

V úvodním příběhu tedy pan Jiří mohl zajistit odpovídající zastoupení společnosti, aby během jeho nepřítomnosti byla zajištěna kontinuita fungování.

Příběh s ošklivějším koncem - „ukradená“ firma

Příběh pana Jiřího však mohl skončit podstatně hůře. I dnes totiž existují případy krádeží společností, resp. jejich majetků (např. nemovitostí v tzv. SPV, special purpose vehicle, které vlastní právě a hlavně nemovitosti - hotel, bytový dům apod.), kdy zloději spoléhají na notorické „nevybírače“ datových schránek a získávají tak cenný časový náskok. Například na to, aby jednoduchým zfalšovaným rozhodnutím valné hromady vyměnili jednatele[4], změnu zapsali v obchodním rejstříku (návrh podá nový jednatel) a následně převedli jedinou nemovitost, kterou společnost vlastní, nebo vybrali peníze z bankovních účtů. Že to není tak lehké? Případy z praxe hovoří opačně. Pokud jsou původní odvolání jednatele zrovna na dovolené (nebo obecně jde o zahraniční osoby), může trvat i

řadu dní a někdy i týdnů, než budou schopni na situaci přijít (protože datové schránky nevybírají pravidelně, nemají nastavené notifikace apod.), natož zmocnit advokáta, aby jim se záležitostí pomohl. Pokud totiž udělujete plnou moc ze zahraničí, budete muset na českou ambasádu (nemusí být dostupné), abyste ověřili podpisy, anebo dokonce budete muset zajišťovat tzv. Apostilu[5]. V případě situací popsaných výše je ale zapotřebí reagovat v podstatě okamžitě a spustit kaskádu právních kroků, která zcizení zamezí.

Rizika datových schránek a nepřítomnost člena statutárního orgánu

Co se týče datové schránky, tak dle § 8 odst. 6 písm. b) zákona č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, může k přístupu do datové schránky být oprávněna i fyzická osoba právnické osoby pověřená statutárním orgánem. Statutární orgán však musí pečlivě zvážit, koho pověří, jelikož přihlášení do datové schránky je mimořádně významné např. i v kontextu běhu procesních lhůt. Proto je třeba volit osobu spolehlivou a mít přehled o tom, kdo všechno má k datové schránce přístup[6].

Co k tomu uvedl Nejvyšší soud České republiky

Nejvyšší soud ČR ve své judikatuře opakovaně zdůraznil **povinnost „bdělosti“ držitelů datových schránek**. Je zásadně na právnické osobě, komu umožní činit úkony za držitele datové schránky. **Udělí-li však určité osobě přístupové údaje, pak pokud se následně daná osoba přihlásí do datové schránky, ačkoliv tak třeba činit neměla, tak je písemnost považována za doručenou.**

V usnesení 26 Cdo 1727/2020 ze dne 3. 9. 2020 se Nejvyšší soud ČR zabýval případem, kdy žalovaná společnost nereagovala na kvalifikovanou výzvu v souvislosti s žalobou na vyklizení a byl vydán rozsudek pro uznání. Následně v odvolání a posléze dovolání se bránila tím, že kvalifikovaná výzva nebyla doručena, neboť se do datové schránky přihlásila osoba, která nebyla zaměstnancem, ani formálně nebyla osobou oprávněnou.

Nejvyšší soud shledal, že pochybení žalované, způsobené její nezodpovědností při zajištění přístupu do její datové schránky, v důsledku níž se ve lhůtě stanovené soudem k věci nevyjádřila, nelze považovat za vážný důvod, který jí ve vyjádření zabránil. Jestliže žalovaná umožnila, aby se do její datové schránky přihlásila osoba, která od ní získala přihlašovací údaje, tak jde fakticky o osobu oprávněnou a kvalifikovaná výzva byla doručena řádně.

Nejvyšší soud ČR tak shodně s odvolacím soudem shledal, že rozsudek pro uznání byl vydán v souladu se zákonem, a dovolání odmítl.

Závěrem

Při výkonu funkce člena statutárního orgánu je třeba mít na paměti osobní charakter funkce a mít **správně ošetřené případy, kdy není osobní výkon možný**. V opačném případě totiž může dojít k porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře a všem negativním důsledkům s tím spojených, zejména vzniku povinnosti nahradit škodu společnosti.

Jak si tedy z pozice člena statutárního orgánu najít chvíli na odpočinek a předejít negativním situacím? Přijďte se poradit za námi nebo se zúčastněte některých našich webinářů, které na [epravo.cz](#) přednášíme ohledně odpovědnosti členů statutárního orgánu.

Mgr. Irena Kolárová,
advokátka a partnerka

Mgr. Radek Wejmelka,
advokát

**EPPINGER
&
KOLÁROVÁ
LEGAL**

[EPPINGER & KOLÁROVÁ LEGAL s.r.o., advokátní kancelář](#)

kanceláře Praha:
Bucharova 1314/8
158 00 Praha 5

kanceláře Mariánské Lázně:
Tepelská 137/3
Mariánské Lázně

tel.: [+420 602 311 562](tel:+420602311562)
tel.: [+420 724 993 990](tel:+420724993990)
e-mail: info@eak.legal

[2] Např. Vrchní soud v Praze se ve svém rozhodnutí ze 4. 3. 2020 sp. zn. 4 Cmo 242/2019 mimo jiné zabýval otázkou, zda členové statutárního orgánu zhotovitele tím, že k výtkám při provádění díla byli neteční, následně rezignovali na výkon funkce jednatele a své podíly ve společnosti – neboť byli zároveň i společníci – převedli na třetí osoby, porušili tzv. povinnost loajality a povinnost péče řádného hospodáře, neboť v důsledku uvedeného postupu byla činnost zhotovitele paralyzována a žalobci tak vznikla škoda. Odvolací soud uzavřel, že „Liknavé a nedostatečné jednání žalovaných představuje v řízení prokázanou jedinou příčinu prodlení zhotovitele s provedením díla, jehož následkem došlo ke vzniku (škody) na straně zhotovitele v podobě závazku na zaplacení smluvní pokuty ve výši 194.041,87 Kč.“

[3] § 159 odst. 2 občanského zákoníku

[4] K výměně jednatele postačuje prosté rozhodnutí valné hromady bez ověřených podpisů

[5] Dostupné >>> [zde](#).

[6] Detaily k možným přístupům do datové schránky naleznete např. >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kdy kupní smlouva na nemovitost neobstojí před katastrem: pozor nejen na kupní cenu](#)
- [Elektronické hlasování v SVJ: Brzdí zákonodárce digitalizaci záměrně?](#)
- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)